

***Uredba o taksonomiji
Europske unije i izvješće Fine
o ključnim pokazateljima
uspješnosti za 2021.***

1. Uvod

Globalni energetska sustav doživljava ubranu transformaciju potaknutu napretkom u tehnološkom razvoju što uz promjene u stajalištima i preferencijama kupaca i investitora čini savršene preduvjete da se snažnije iskorači u zelenu energetska tranziciju.

EU Zelenim planom do 2050. godine definirana je strategija za postizanje održivosti gospodarstva EU-a s ciljem da Europa bude klimatski neutralna i donošenjem Akcijskog plana za financiranje održivog rasta organizacije su dobile okvir za održivost kroz Delegiranu uredbu o taksonomiji EU o ublažavanju klimatskih promjena (40% tvrtki odgovornih za 80% izravnih ispuštanja stakleničkih plinova).

Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (dalje u tekstu: Uredba) definira šest okolišnih ciljeva (zelenih koraka) i četiri kriterija koje gospodarska djelatnost mora ispuniti kako bi se kvalificirala kao ekološki održiva.

Okolišni ciljevi održivosti obuhvaćaju:

1. Ublažavanje klimatskih promjena
2. Prilagodba klimatskim promjenama
3. Održivo korištenje i zaštita vode te pomorskih bogatstava
4. Prelazak na kružno gospodarstvo
5. Sprječavanje i kontrola onečišćavanja
6. Zaštita i obnova ekosustava i bioraznolikosti.

Kriteriji koje ekonomska djelatnost mora ispuniti su:

1. Znatno doprinosi jednom okolišnom cilju ili više njih
2. Ne šteti bitno nijednom okolišnom cilju
3. Provođi se u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama
4. Usklađena je s kriterijima tehničke provjere koje je Europska komisija utvrdila.

Prema Uredbi, Europska komisija je izradila popis ekološki održivih djelatnosti definiranjem tehničkih kriterija provjere za svaki okolišni cilj putem delegiranih akata.

Prvi delegirani akt (Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju) definira koje održive djelatnosti pridonose ciljevima prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena.

Cilj je da financijski sektor EU-a postane središte održivog i uključivog gospodarskog oporavka od pandemije COVID-19 i dugoročnijeg održivog gospodarskog razvoja Europe.

Izazovi za Finu i druge dionike koje donosi taksonomija obuhvaćaju prilagodbu zahtjevima regulative o održivosti te usmjerenje ka usvajanju praktičnih pristupa i metodologija kojima će podržati zelenu tranziciju.

Prepoznato je da Financijska agencija kroz svoje djelatnosti pruža usluge i proizvode kojima ne šteti bitno nijednom okolišnom cilju.

Tijekom 2021. godine smo provodili aktivnosti kojima potvrđujemo svoj doprinos okolišnim ciljevima EU Zelenim planom prijelaza na kružno gospodarstvo na nekoliko načina:

- Smanjenjem udjela opasnih tvari u materijalima za mikrofilmiranje prelaskom na novu tehnologiju razvijanja filmova bez korištenja otpadnog razvijача i fiksira.
- Smanjenjem udjela papirnatoг i glomaznog otpada primjenom interne digitalizacije u procesima rada i smanjenom upotrebom papira u redovnom poslovanju.
- Povećanjem udjela ponovne uporabe otpada.

Financijska agencija svojim donacijama i sponzorstvima posebno podržava ekološke i ostale humanitarne akcije čime smo indirektno povezani s okolišnim ciljem obnove ekosustava i bioraznolikosti.

Fina svoje interne i tržišne dionike potiče na održivo poslovanje i u svojim poslovnim procesima kroz primjenu elektroničkog potpisa, ali i drugih alata i usluga koje omogućava digitalizacija.

Uz primjenu načela uravnoteženosti kroz ekonomske, društvene i okolišne aspekte poslovanja temeljem GRI standarda, dugoročne ciljeve održivog razvoja Financijska agencija bazira na načelima i vrijednostima upravljanja poslovanjem kroz poboljšanje energetske učinkovitosti, prelazak na obnovljive izvore energije, automatizaciju i digitalizaciju svojih poslovnih procesa, odabir poslovnih partnera i ulaganja ovisno o pridržavanju postulata održivog razvoja, potpuno ograničenje upotrebe plastike, nekorištenje proizvoda i usluga kojima na bilo koji način kršimo ljudska prava ili štetimo okolišu, racionalnije upravljanje otpadom, kontinuirano praćenje i promoviranje lokalnih zajednica diljem RH.

Dosljednim fokusom na odgovorno i održivo vođenje poslovanja možemo pomoći osigurati održiviju budućnost i stvoriti dodanu vrijednost za sve naše dionike (klijente, zaposlenike, poslovne partnere i okoliš).

2. Procjena djelatnosti koje se smatraju taksonomski prihvatljivima

Ovo izvješće sastavljeno je u skladu sa zahtjevima Uredbe te delegiranim uredbama s težnjom ka većoj transparentnosti i održivom poslovanju. Sadrži djelatnosti Fine razvrstane prema NACE¹ klasifikaciji s ciljem prikaza onih koje su taksonomski prihvatljive kroz izračun tri ključna pokazatelja uspješnosti (KPU) koja se odnose na prva dva okolišna cilja (ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama). Pokazatelji su obveza za nefinancijska društva, uključujući Finu za prvu godinu izvještavanja, a odnose se na udio:

- prihoda (Prihod) koji proizlazi iz proizvoda ili usluga povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim,
- kapitalnih rashoda (CapEx) koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim,
- operativnih rashoda (OpEx) koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim.

Za potrebe izrade ovog izvješća proizvodi i usluge Fine razvrstani su u sedam osnovnih grupa NACE klasifikacije:

Grupa F – građevinarstvo
Grupa H – prijevoz i skladištenje
Grupa J – informacije i komunikacije
Grupa K – financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
Grupa L – poslovanje nekretninama
Grupa M – stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
Grupa N – administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti.

¹ NACE klasifikacija skraćeni je naziv klasifikacije ekonomskih djelatnosti EU-a kojom se utvrđuje klasifikacija ekonomskih djelatnosti koju treba koristiti u EU za osiguranje usporedivosti prikupljenih statističkih podataka

2.1. Prihod ostvaren od taksonomski prihvatljivih djelatnosti

Ukupni prihodi koji ispunjavaju uvjete kao prihodi taksonomski prihvatljivih djelatnosti (engl. *eligible economic activities*) za 2021. godinu iznose 778 milijuna kuna odnosno čine **79%** od ukupno ostvarenih prihoda od prodaje usluga i proizvoda u 2021. godini. Vrijednosno značajnije taksonomski prihvatljive djelatnosti odnose se na djelatnosti obrade podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima te ostale financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova.

Popis taksonomski prihvatljivih djelatnosti od kojih su ostvareni prihodi od prodaje prikazan u nastavku.

Tablica 1.: Prihodi taksonomski prihvatljivih djelatnosti

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti	Iznos u HRK
52.10.	Skladištenje robe	3.158.229
56.30.	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	206.377
61.90.	Ostale telekomunikacijske djelatnosti	7.002.413
62.0.	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	13.239.518
62.09.	Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računalima	107.735
63.11.	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	501.026.839
64.99.	Ostale financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	201.706.259
66.1.	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova	25.254.176
68.20.	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	15.404.162
69.20.	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	6.821.827
74.20.	Fotografske djelatnosti	2.694.713
77.33.	Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) uredskih strojeva i opreme (uključujući računala)	1.055.430
	UKUPNO-taksonomski brojnik	777.677.677
	UKUPNO-taksonomski nazivnik	990.351.071
	Udio taksonomski prihvatljivih prihoda	79%

2.2. Taksonomski prihvatljiva ulaganja (CapEx)

Ukupni CapEx u Fini odnosi se na izdatke za kupljenu imovinu, materijalnu i nematerijalnu, ulaganja u nekretnine te tuđu imovinu s pravom korištenja. Također, kapitalna ulaganja obuhvaćaju kapitalizirani interni razvoj nematerijalne imovine.

Taksonomski prihvatljivi kapitalizirani troškovi u 2021. godini iznose 83,1 milijun kuna te u ukupnim kapitalnim izdacima Fine čine **75%**. Vrijednosno značajniji odnose se na djelatnosti računalnog programiranja, kupnje i prodaje vlastitih nekretnina, građevinske i instalacijske radove te ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računalima.

Popis taksonomski prihvatljivih djelatnosti u kojima su ostvarene investicije u 2021. prikazan u nastavku.

Tablica 2.: Kapitalna ulaganja taksonomski prihvatljivih djelatnosti

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti	Iznos u HRK
41.10	Organizacija izvedbe projekata za zgrade	2.802.826
43.21	Elektroinstalacijski radovi	2.808.471
43.22	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	6.767.420
43.29	Ostali građevinski instalacijski radovi	1.848.022
43.32	Ugradnja stolarije	112.983
43.39	Ostali završni građevinski radovi	3.737.611
43.91	Radovi na krovu	4.241.645
52.10	Skladištenje robe	198.748
61.90	Ostale telekomunikacijske djelatnosti	2.757.180
62.01	Računalno programiranje	18.947.372
62.09	Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računalima	12.093.866
63.11	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	753.038
68.10	Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina	16.154.539
74.9	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	360.480
77.40	Davanje u zakup (leasing) prava na uporabu intelektualnog vlasništva i sličnih proizvoda,	6.503.354
80.20	osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima Usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sustava	3.015.532
UKUPNO-taksonomski brojnik		83.103.087
UKUPNO-taksonomski nazivnik		110.331.376
Udio taksonomski prihvatljivog Capex-a		75%

2.3. Taksonomski prihvatljivi operativni rashodi (Opex)

Ukupni Opex u Fini odnosi se na troškove vanjskih usluga (izuzev troškova izvorske vode za piće) te premije osiguranja imovine.

Taksonomski prihvatljivi operativni troškovi (taksonomski brojnik) u 2021. godini iznose 97,1 milijun kuna te u ukupnim operativnim troškovima (taksonomski nazivnik) čine **54%**. Vrijednosno značajniji odnose se na djelatnosti upravljanje računalnom opremom i sustavom, ostale financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova te skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu.

Tablica 3.: Operativni troškovi taksonomski prihvatljivih djelatnosti

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti	Iznos u HRK
43.21.	Elektroinstalacijski radovi	574.556
43.22.	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	4.279.194
52.	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	10.344.731
61.20.	Djelatnosti bežične telekomunikacije	3.621.038
62.03.	Upravljanje računalnom opremom i sustavom	42.450.713
64.99.	Ostale financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	22.522.615
65.12.	Ostalo osiguranje	718.963
71.20.	Tehničko ispitivanje i analiza	207.822
77.33.	Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) uredskih strojeva i opreme (uključujući računala)	5.416.796
77.40.	Davanje u zakup (leasing) prava na uporabu intelektualnog vlasništva i sličnih proizvoda, osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima	134.137
80.20.	Usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sustava	25.362
81.10.	Upravljanje zgradama	6.809.286
UKUPNO-taksonomski brojnik		97.105.213
UKUPNO-taksonomski nazivnik		179.528.695
Udio taksonomski prihvatljivog Opex-a		54%

3. *Zaključak*

EU taksonomija je novi klasifikacijski sustav kako za sve pravne entitete u Hrvatskoj i EU tako i za Financijsku agenciju. Cilj je olakšati investitorima i poduzećima ulaganje u održive gospodarske djelatnosti tako da se kroz znanstveno utemeljene i mjerljive kriterije omogući utvrditi koliko je neka djelatnost ili proizvodni proces okolišno održiv.

Unatoč već donesenim brojnim aktima i detaljno razrađenoj NACE klasifikaciji, za Finu je vrlo izazovno izvještavati o održivom poslovanju zbog njezine kompleksnosti usluga i specifičnosti poslovanja. Navedeno se očituje već u početnoj podjeli na financijska i nefinancijska poduzeća koja moraju primijeniti različite ključne pokazatelje uspješnosti te se pridržavati različitih rokova koje Delegirana uredba o objavama propisuje. Iz tog razloga za potrebe izrade ovog izvješća Odjel kontrolinga proveo je analizu svih grupa usluga koje Fina pruža te ih svrstao u taksonomski prihvatljive kategorije.

Fina je i prije obveze izvještavanja prema navedenoj Uredbi nastojala transparentno objavljivati i mjeriti svoje ESG podatke kao i unaprijediti svoje radne procese sa što manjim okolišnim utjecajem. Najveći dio djelatnosti čine djelatnosti obrade podataka, usluge poslužitelja te ostale financijske uslužne djelatnosti pa samim time značajno ne utječu na okolišnu održivost, no unatoč tome cilj je i dalje unaprijediti poslovne procese te još racionalnije koristiti osnovnih resursa (voda, plin, električna energija) s obzirom na veličinu organizacije i brojnost poslovnica.

